

Budějovice DNES

Najdete nás i na Facebooku
facebook.com/BudejoviceDnes

Josef Hlouch pořádal na přelomu 60. a 70. let na biskupství studentské kroužky

Mladí rádi chodili za biskupem. StB je pak vyslýchala

Antonín Pelíšek
redaktor MF DNES

ČESKÉ BUDĚJOVICE Je jaro roku 1968. Atmosféra ve společnosti se uvolňuje, z rádia znějí elektrické kytary západních kapel. Mluví se o rehabilitaci politických vězňů a o pluralitní politice. Krajským městem prochází Majáles studentů, kteří parodují volby jedné strany. V Růžneckém kostele na Žižkově třídě, známém také jako u Petrinů, zaznívá mše doprovázená na kytary. V repertoáru jsou americké spirituály s českými texty.

Kostel je plný mladých lidí. Na českobudějovické biskupství se vrací v červnu po mnohaleté internaci oblíbený biskup Josef Hlouch. Jako symbol nové éry. Ještě netuší, že je to na poslední čtyři roky svého života. Byly krásné i trpké zároveň.

Pamětníkům, kteří se scházeli jako děti a středoškoláci kolem biskupa Hloucha a jeho tehdejšího sekretáře, později kardinála Miloslava Vlka, v prostorách českobudějovického biskupství, je dnes hodně přes 60 let. Vzpomínají na toto období s pocitem pokory i štěstí. Přesto, že byli v počátcích 70. let za tyto schůzky perseklováni.

Vyslýchala nás StB

Jedním z „Hlouchových dětí“ je Marta Rynešová. Když se biskup vrátil do Českých Budějovic, bylo jí 14 let. „Celá naše rodina vnímala jeho návrat jako velkou událost, jako naději, že se věci přece jen obrácejí k lepšímu. A pak jsem se s ním dokonce mohla setkávat osobně. Bylo to při společných schůzkách se skupinkami mládeže. Byl laskavý, projevoval opravdový zájem o náš život,“ usmívá se Rynešová.

Podobné zážitky má i Ludmila Muchová, která přes problémy se studiem v období normalizace je dnes docentkou na Teologické fakultě Jihočeské univerzity. Jako žákyně ekonomické školy pomáhala přepisovat biskupu Hlouchovi na psacím stroji dopisy. „Patřila jsem do sku-

pinky, která se scházela na biskupství. Měl nás na starost hlavně Miloslav Vlk. Jenže po roce 1968 mocenský režim rychle vycítil živý vztah pana biskupa k mladým lidem. A tak jsme se stali nástrojem velkého nátlaku na jeho osobu,“ vzpomíná Muchová, která v té době vystupovala při bigbitových mších u Petrinů jako zpěvačka.

Zátaž na skupinu středoškoláků, kteří se scházeli k výuce náboženství pod rouškou pěveckého kostelního sboru, byl razantní. Prodlouženou rukou státní bezpečnosti se stal církevní tajemník Leo Drozdek. Mladistvé odvážela bezpečnost na několikahodinové výslechy do budovy ředitelství policie na Lannově třídě přímo z výuky ve škole.

„Vyslýchali i naše rodiče. Vyhržovali dětem pronásledováním rodičů a rodičům zase pronásledováním jejich dětí. Byli jsme mladí, vyděšení, ale ne zase úplně naivní. Nepodařilo se jim nakonec prokázat, že jsme se dopouštěli protizákonné činnosti, pana biskupa nezavřeli. Byli jsme ale všichni vystaveni těžkému psychologickému teroru,“ říká Muchová.

Státní bezpečnosti se přesto podařilo s pomocí církevního tajemníka odstranit z biskupství sekretáře Miloslava Vlka, kterého přeložili do zapadlé vesničky na Šumavě. Později přišel o státní souhlas k výkonu kněžského povolání. Někteří duchovní, kolem kterých se také scházela mládež, jako byl například František Sobíšek, doplatili na tyto aktivity alespoň nucenou změnou farnosti.

Šikaně od StB i církevního tajemníka neunikl ani Josef Hlouch. Zemřel po celkovém vyčerpání dne 10. června 1972, den po dalším urputném výslechu státní bezpečnosti. Bylo mu 70 let. Ačkoliv byl jeho pohřeb na veřejnosti oficiálně utajený a monitorovala ho tajná policie, stal se demonstrací věřících z budějovické diecéze. Zúčastnily se ho tisíce lidí.

„V den pohřbu pana biskupa jsem dostala ve škole snad záměrně práci kolem administrativy spojené s maturitou našeho ročníku. Moc jsem chtěla stihnout alespoň část

Návrat Do českobudějovické diecéze se po dlouholeté internaci vrací Josef Hlouch. Snímek je z 9. června 1968. Oblíbený biskup zemřel po šikaně od StB o čtyři roky později. Foto: archiv Biskupství českobudějovického

rozloučení. Nepodařilo se. Přišla jsem až na opuštěný městský hřbitov. U hrobu, kolem kterého se ještě před hodinou tísnily tisíce lidí, jsem stála sama. Byl zasypaný věnci a květinami. Sama jsem tam pak stávala často. Ještě mnoho let poté. A vždycky byl plný květín,“ vzpomíná Ludmila Muchová.

Skoro symbolický nádech mají střípky z paměti Marty Rynešové, která prožívala v letech 1968 až

Seriál Zapomenuté příběhy

Jihočeská redakce MF DNES připravuje seriál věnovaný historii. Každý pátek v něm popisujeme příběhy lidí, míst nebo událostí, které bychom neměli vytrátit z paměti. Připomínáme také krimipřípady a události, které ve své době zajímaly nejen obyvatele Jihočeského kraje.

Poslední odpočinek Josef Hlouch je pohřben s dalšími budějovickými biskupy na hřbitově sv. Otýlie v Budějovicích. Foto: Petr Lundák, MAFRA

1970 každou návštěvu na biskupství jako svátek. „Jedna z mých nejintenzivnějších vzpomínek je jedna ze schůzek na biskupství, při které se z vedlejší místnosti ozval zvuk odbíjení hodin. Pan biskup přerušil rozhovor a řekl, děti, pojďte, tohle si musíte poslechnout. Zavedl nás do své pracovny a pak soustředěně poslouchal. V té chvíli jsem si uvědomila, že ten zvuk musel slyšet mnohokrát za den. Přesto stále vnímal

jeho krásu. Velmi to na mne zapůsobilo,“ zasnila se Rynešová.

Jako vzácnost uschovává osobní dopis, který biskup Hlouch poslal jejím rodičům. Vyjadřuje v něm uznání a oceňuje jejich věrnost víře, neohroženost a výchovu dětí.

Josef Hlouch pochází ze zemědělské rodiny v Lipníku na Třebíčsku. Kněžské svěcení přijal ve 24 letech, poté vystřídal několik farností na Moravě. Zároveň pokračoval ve stu-

diu teologie, v roce 1945 se stal profesorem. V červnu 1947 byl jmenován devátým českobudějovickým biskupem. Poté, co v roce 1949 veřejně odsoudil politiku státu, mu režim znemožnil vykonávat funkci. Komise Národního výboru v Českých Budějovicích na něj podala trestní oznámení a označila ho za nepřítele lidové demokratického zřízení. Od té doby začala jeho internace na různých místech republiky. Na svobodu se dostal až v roce 1963.

Začal proces blahorečení

Některé události spojené s osobním životem Josefa Hloucha připomíná jeho příbuzný Pavel Zbořil. „Jako mladý kněz rodině mojí matky pomáhal. Našel jim lepší bydlení v Brně, protože chtěl, aby děti mohly studovat. Staral se i o jejich zdraví a někdy i jidlo. Když Josefa internovali, mohl se s ním můj strýc občas setkat na ministerstvu vnitra pod dohledem policie. Někdy se mu podařilo předat Josefovi tajně moták, kde byly zašifrované zprávy o tom, jak se rodině daří. Moc se o ni zajímal,“ vypráví dnes 68letý Zbořil, který je dodnes přesvědčený, že díky péči a modlitbám zachránil Hlouch v rodině několik těžce nemocných dětí.

Od ledna 2018 začala na pokyn z Říma diecézní fáze procesu blahorečení Josefa Hloucha. Českobudějovické biskupství vyzývá proto veřejnost a pamětníky k podání svědectví o jeho životě a smrti. Informace přijímá profesor Martin Weis na adrese Biskupská 4, České Budějovice nebo na e-mailu postularor@dicb.cz. Uzávěrka příspěvků je 30. září 2018.